

20.6.2022

MISIJOS ATASKAITA

po 2022 m. gegužės 23–25 d. vykusios misijos į Hagą (Nyderlandai)

Moterų teisių ir lyčių lygybės komitetas

Delegacijos nariai:

Robert BIEDROŃ

Frances FITZGERALD

Maria NOICHL

Michiel HOOGEVEEN

Pirmininkas (S&D)

(PPE)

(S&D)

(ECR)

Ižanga

Per savo 2021 m. gruodžio 13 d. posėdį Biuras suteikė leidimą FEMM komitetui 2022 m. gegužės 23–25 d. vykti į komandiruotę į Hagą (Nyderlandai) įgyvendinant komiteto komandiruočių už trijų Parlamento darbo vietų ribų Europos Sąjungoje, į šalis kandidates ir Europos ekonominės erdvės (EEE) šalis programą laikotarpiu nuo 2022 m. pirmojo pusmečio.

Aplinkybės

Pagrindinė vizito tema buvo prekyba žmonėmis Nyderlanduose ir ES, be kita ko, atsižvelgiant į nuo karo prieš Ukrainą bėgančius pabėgėlius. Kadangi dauguma pabėgėlių – moterys ir vaikai, jiems kyla ypač didelė rizika. Nyderlandai yra viena iš penkių pagrindinių ES šalių pagal užregistruotų aukų pilietybę, kaip nurodyta Komisijos ataskaitoje Europos Parlamentui ir Tarybai „Trečioji kovos su prekyba žmonėmis pažangos ataskaita, kaip reikalaujama pagal Direktyvos 2011/36/ES dėl prekybos žmonėmis prevencijos, kovos su ja ir aukų apsaugos 20 straipsnį (COM(2020) 0661 *final*)“⁴. 2018 m. Nyderlandų vyriausybė paskelbė nacionalinį integruoto požiūrio į prekybą žmonėmis veiksmų planą, kuriame daugiausia dėmesio skiriama tolesniam nacionalinių kovos su prekyba žmonėmis, išnaudojimu darbe metodų plėtojimui, prevencijai ir savivaldybių požiūrio stiprinimui dalijantis žiniomis ir informacija. Europos Parlamentas išreiškė didėjančią susirūpinimą dėl prekybos žmonėmis. 2021 m. vasario 10 d. Parlamentas priėmė rezoliuciją dėl Direktyvos 2011/36/ES dėl prekybos žmonėmis prevencijos, kovos su ja ir aukų apsaugos įgyvendinimo, kurioje ragina imtis griežtesnių kovos su visų formų prekyba žmonėmis priemonių, daugiausia dėmesio skiriant moterų, vaikų ir migrantų apsaugai. Tais pačiais metais Europos Komisija pristatė naują ES kovos su prekyba žmonėmis strategiją (2021–2025 m.), kurioje daugiausia dėmesio skiriama nusikaltimų prevencijai, prekyautojų žmonėmis patraukimui atsakomybėn ir aukų apsaugai bei įgalėjimui. Per šią misiją FEMM komitetas turėjo galimybę pasimokyti iš Nyderlandų patirties stiprinant teises ir vyriausybines priemones. Taip pat tai buvo svarbus etapas vertinant Direktyvos dėl kovos su prekyba žmonėmis įgyvendinimą ir apskritai FEMM darbe šiais klausimais. ES kovos su prekyba žmonėmis koordinatorius šiuo metu peržiūri direktyvą ir gali pasiūlyti jos pakeitimų. Misija suteikė Komitetui galimybę pasikeisti nuomonėmis ir gerąja patirtimi, o tai skatina patobulinimus ir novatoriškus sprendimus.

Glausta susitikimų ataskaita

2022 m. gegužės 23 d., pirmadienis

Misija prasidėjo **susitikimu su NVO atstovais (14.30–16.00)**.

Pirmininkas pasveikino internetu ir asmeniškai dalyvaujančias NVO: [CKM-Fier](#), kuriai atstovavo **Robas Kelderas**, prekybos žmonėmis aukų priežiūros koordinatorius, ir **Karin Werkman**, vyresnioji už politiką atsakinga pareigūnė, prekybos žmonėmis ir prostitucijos grupė; [„Defence for Children“/ECPAT](#), kuriai atstovavo **Veronika Pisorn**, projekto koordinatorė, vaikų teisių ir migracijos, viešųjų reikalų klausimai, ir **Wafaa Abdlehad**, teisininkė ir projekto pareigūnė, seksualinio išnaudojimo grupė; [Nyderlandų Raudonasis Kryžius](#), kuriam atstovavo **Eefje Appel**, patarėja viešųjų reikalų klausimais, ir **Tecla Hoekstra**,

patarėja ir už politiką atsakinga pareigūnė; fondas „[Oekraïners in Nederland](#)“ ([Ukrainiečiai Nyderlanduose](#)), kuriam atstovavo **Mariia Shaidrova**, Perkeltųjų asmenų padalinys.

Visi kalbėtojai pirma trumpai pristatė savo organizacijos vaidmenį ir darbą ginant prekybos žmonėmis aukų ir galimų aukų interesus ir teises Nyderlanduose. Po apskritojo stalo pokalbio buvo surengta klausimų ir atsakymų sesija.

FIER padeda smurto ir prostitucijos aukoms įvairiais būdais: teikia teisinę pagalbą, medicininį gydymą, prireikus padeda grįžti į savo gimtąją šalį. NVO atstovai paaiškino pagrindinius sunkumus, susijusius su leidimais gyventi prekybos žmonėmis aukomis tapusiems migrantams. Neturėdami prokuroro išduoto specialaus leidimo gyventi šalyje, pagal Dublino sistemą jie gali būti išsiųsti į kitą ES šalį ir dažnai dingsta, o tai apsunkina tyrimą ir baudžiamąjį persekiojimą. Jeigu nusikaltėlis sugaunamas, aukos gali prašyti pratęsti leidimą gyventi, tačiau susiduria su finansinėmis kliūtimis. Organizacija turi patirties su prekybos žmonėmis priverčiamojo darbo, seksualinio išnaudojimo, surogatinės motinystės tikslais aukomis, taip pat su prekybos žmonėmis įvairiai priverstinei nusikalstamai veiklai (pavyzdžiui, su narkotikais susijusiems nusikaltimams, vagystėms su įsilaužimu) aukomis, tačiau nežino atvejų, susijusių su organų ėmimu persodinimui. Jie taip pat turi duomenų apie prekyautojus žmonėmis, kurių taikiniu tampa Nyderlandų nepilnamečiai jaunimo priežiūros centruose ir gatvėse, taip pat apie moterų iš Vakarų Afrikos išnaudojimą. 2000 m. spalio 1 d. buvo panaikintas bendras viešnamių draudimas, ir tai, jų nuomone, paskatino prekybą žmonėmis. Tačiau legalios prostitucijos sektoriuje dirbti gali tik teisėtai Nyderlanduose gyvenantys asmenys.

Raudonasis Kryžius pabrėžė, kad olandų šeimos teikia daug pagalbos pabėgėliams iš Ukrainos ir pačios buriasi tuo tikslu. Įvairiuose regionuose esančios prieglaudos labai skiriasi. Sąlygos kartais būna sudėtingos, nes nuo COVID-19 pandemijos Nyderlandų sveikatos priežiūros sistema patiria spaudimą. Taip pat gali būti sunku rasti ilgalaikį būstą šeimoms su vaikais. Siekdama išvengti pavojaus saugumui, Nyderlandų vyriausybė pavedė NVO konsorciui tikrinti svečių namus dėl saugumo. Jie turi informacijos, kad prekyautojai žmonėmis taikosi ir į prieglaudas, mėgindami užmegzti ryšį su moterimis, todėl reikia mokyti žmones prieglaudose, kad jie apie tai žinotų ir jas apsaugotų.

„Stichting Oekraïners“ informavo, kad Nyderlanduose yra nuo 60 000 iki 80 000 nuo karo bėgančių ukrainiečių. Kadangi jie dažnai neturi biometrinių pasų, jie negali atsidaryti banko sąskaitos, todėl susiduria su išnaudojimu darbe. Organizacija taip pat atkreipė dėmesį į sunkumus, susijusius su galimybėmis naudotis vaiko priežiūros paslaugomis Nyderlanduose.

EPCAT iškėlė su Laikinosios apsaugos direktyvos taikymu susijusias problemas, su kuriomis susiduria savivaldybės, kurios rūpinasi registracija. Kai kurie pabėgėliai iš Donbaso Nyderlanduose gyvena nuo 2014 m., tačiau prieš karą jų prieglobsčio prašymai buvo atmesti. Nors jie gali iš naujo prašyti laikinosios apsaugos, dėl to jiems kyla tam tikrų logistinių problemų. Kalbant apie nelydimus nepilnamečius, reikia geriau apmokyti savivaldybes. Seksualinio vaikų išnaudojimo rizika yra didelė, be kita ko, ir olandų aukoms. Kiekvienas vaikas turėtų būti vertinamas individualiai, o EPCAT pabrėžė būtinybę užtikrinti ankstyvąją intervenciją ir nediskriminavimą, interneto platformų atskaitomybę ir aktyvų svetingumo sektoriaus dalyvavimą kovojant su prekyba žmonėmis.

Susitikimas su migracijos ministru Ericu Van der Burgu (16.30–17.30)

Delegacija susitiko su Teisingumo ir saugumo valstybės sekretoriumi, migracijos ministru **Ericu Van der Burgu**, jį lydėjo **Anouk Rooijers**, vyresnioji pareigūnė, atsakinga už politiką prekybos žmonėmis klausimais, **Maartenas Smidtsas**, Teisėsaugos ir kovos su nusikalstamumu direktorato direktoriaus pavaduotojas, ir **Corinne Kalter**, pareigūnė, atsakinga už politiką seksualinių paslaugų teikimo klausimais.

Kaip ministras paaiškino, Nyderlandų valstybės pastangos yra sutelktos į prekybos žmonėmis poreikio mažinimą, kartu kovojant su prekyba žmonėmis. Prekybą žmonėmis skatina neteisėta migracija. Kita vertus, seksualinių paslaugų teikimas yra teisėta profesija, todėl iš esmės tai nėra problema. Nyderlandų valdžios institucijos šiuo metu rengia naują teisės aktą dėl seksualinių paslaugų teikimo reglamentavimo, pagal kurį klientai turėtų būti baudžiami, jeigu naudojami neregistruotų seksualinių paslaugų teikėjų paslaugomis. Šalyje yra visuomenės ir politinis sutarimas dėl prostitucijos teisėtumo. Naujasis įstatymas turėtų įsigaliooti 2023 m., o 2025 m. numatytas vertinimas.

Nyderlandų valdžios institucijos bendradarbiauja su kovos su prekyba žmonėmis koordinatoriiais kitose ES valstybėse narėse, ES kovos su prekyba žmonėmis koordinatoriumi ir prisidėjo prie ES kovos su prekyba žmonėmis plano dėl Ukrainos. Šiuo klausimu jie pažymėjo Nyderlandų migracijos, neteisėto gabenimo ir neteisėtos prekybos ekspertų centro patirtį. Be to, Nyderlandai yra projekto THB-EMPACT varomoji jėga.

Tolesnių diskusijų metu EP nariai teiravosi apie migraciją ir jos ryšį su prekyba žmonėmis, Laikinosios apsaugos direktyvos įgyvendinimą ir minimalius socialinės paramos standartus, interneto platformų vaidmenį palengvinant prekybą žmonėmis, sąveikinės diskriminacijos aukas, priėmimo centrus, kuriuose nustatomos galimos prekybos žmonėmis aukos, padėties prieglaudose tikrinimą ir seksualinio išnaudojimo ar išnaudojimo darbe aukų ar galimų aukų apgyvendinimą.

Susitikimas su Nacionalinio pranešėjo prekybos žmonėmis ir seksualinio smurto prieš vaikus klausimais biuro direktoriumi Robbertu Hovingu (17.30–18.30)

Direktorių **Robbertą Hovingą** lydėjo **Dyonne Penning**, vyresnioji patarėja, ir **Suzanne Heerding**, vyresnioji tyrėja, Nyderlandų nacionalinio pranešėjo prekybos žmonėmis ir seksualinio smurto prieš vaikus klausimais biuras.

Nacionalinis pranešėjas vertina nacionalinį kovos su prekyba žmonėmis veiksmų planą ir pataria vyriausybei, kaip pagerinti prekybos žmonėmis prevenciją. Jis rekomenduoja kaupti geriausią patirtį, kaip apsaugoti pažeidžiamas mergaites, užkirsti kelią seksualiniam nepilnamečių išnaudojimui, taip pat sukurti vieno langelio principu veikiančią centrą, kuris dirbtų su nepilnamečiais aukomis, siekiant užtikrinti teisėsaugos įsikišimą ir priežiūrą. Direktorius teigimu, yra didžiulis tinklas, užsiimantis prekyba žmonėmis, ginklais ir narkotikais. Itin svarbu anksti nustatyti (galimas) aukas, ir šioje srityje svarbus vaidmuo tenka mokykloms, normoms ir vertybėms. Kalbant apie aukų profilį, esama su aplinkybėmis susijusių veiksnių – skurdas, smurtas namuose ir situacijos, kai aukos tampa nusikaltėliais, kai užverbuoja draugus. Kalbėdamas apie nuo karo bėgančius pabėgėlius, direktorius atkreipė dėmesį į pažeidžiamą Ukrainos nelydimų vaikų, kurie nėra registruoti, padėtį.

Prevenicinėje veikloje daugiausia dėmesio skiriama gerajai patirčiai prieglobsčio ir migracijos srityje, tinkamam galimų aukų pirmumo nustatymui, nusikaltėlių tinklų dalyvių nustatymui. Yra sukurta speciali struktūra, COSM, kuri rūpinasi migracijoje nuo prekybos žmonėmis nukentėjusiais asmenimis. Nyderlandai taip pat organizuoja vadinamąsias „lauko laboratorijas“ prekybos žmonėmis prevencijos ir kovos su ja klausimais, jose susirenka ir bendradarbiauja visi susiję subjektai, kaip antai visos agentūros, NVO tinklai ir tarptautiniai partneriai.

Remiantis informacija, prekyba žmonėmis seksualinio išnaudojimo tikslais dažniausiai užsiima Nyderlandų vietos subjektai. Organizuoti prekybos žmonėmis tinklai nėra dideli ar tarpvalstybiniai, taigi neatitinka „organizuoto nusikalstamumo“ apibrėžties. Tačiau Pranešėjas biuras pabrėžė papildomų tyrimų tarptautiniu lygmeniu svarbą. Dėl sunkumų, susijusių su prekybos žmonėmis aukų tapatybės nustatymu, reikia papildomų išteklių ir policijos pajėgų mokymo šioje srityje. Didesni policijos pajėgumai ir internetinės priemonės (pavyzdžiui, padedančios atpažinti netikrus profilius ir pan.) leis nustatyti daugiau prekybos žmonėmis aukų. Nors Nyderlanduose yra daug nustatytų prekybos žmonėmis aukų iš ES nepriklausančių šalių, remiantis jų duomenimis, dauguma nusikaltėlių yra olandai arba kilę iš Rytų Europos.

2022 m. gegužės 24 d., antradienis

Susitikimas su koordinuojančiu prekybos žmonėmis ir neteisėto žmonių gabenimo bylų valstybiniu prokuroru W. J. B. Warneriu ten Kate ir prokurore Malika al Mansouri (10.00–11.00)

Prokurore **Malika Al Mansouri** dirba Amsterdame ir Roterdame, o prokuroras **W. J. B. Warneris ten Kate** koordinuoja visų šios srities valstybinių prokurorų darbą.

W. J. B. Warneris ten Kate paaiškino, kad kiekviename Nyderlandų regione yra po vieną specialų prokurorą, tiriantį prekybos žmonėmis nusikaltimus, iš viso – apie 20 prokurorų, kurie susitinka maždaug penkis kartus per metus, ir dar yra trys specializuoti teisėjai. Grupė yra labai aktyvi. Nyderlanduose ieškinio dėl prekybos žmonėmis teisinis pagrindas yra nuo 2009 m. liepos 1 d. galiojančio Nyderlandų baudžiamojo kodekso 273f straipsnis ir Aukščiausiojo Teismo praktika. Pagrindinė problema paprastai yra klausimas, kokius veiksmus galima laikyti išnaudojimu, ir su tuo susiję teisiniai sunkumai. Kiekvienoje prekybos žmonėmis byloje prokuroras turi įrodyti: 1) jėgos naudojimą (suaugusiųjų atveju); 2) ketinimą išnaudoti, 3) veiksmą. Manoma, kad riba apkaltinamiesiems nuosprendžiams priimti ir abiem jėgos ir išnaudojimo požymiams įrodyti yra palyginti aukšta. Nepilnamečių atveju nereikia įrodyti jėgos naudojimo, todėl ribą galima lengviau pasiekti. Kasmet Nyderlanduose prokuratūra iškelia apie 200–250 prekybos žmonėmis bylų, o teismai nagrinėja apie 150 bylų, tačiau jų gali būti daugiau. Kasmet pranešama apie 1 000 prekybos žmonėmis aukų, tačiau manoma, kad daug atvejų nežinomi. Apskaičiuota, kad seksualinių paslaugų versle dirba 30 000 žmonių ir iki 70 % iš jų gali būti daugiau ar mažiau priversti užsiimti prostitucija panaudojus smurtą arba suviliojus vaikinui. Aukos – daugiausia Nyderlandų piliečiai, mergaitės ir moterys. Daug jų atvyksta iš Nigerijos, Rumunijos, Vengrijos, Bulgarijos, taip pat iš Kinijos, Filipinų, Vietnamo, Indijos, Pietų Amerikos – Brazilijos.

Aptarta galimybė ES lygmeniu apibrėžti, kas yra „išnaudojimas“, taip pat Europos prokuratūros įgaliojimų išplėtimas įtraukiant prekybą žmonėmis su tarpvalstybiniais elementais.

Susitikimas su Mariëtte Hamer, Nyderlandų komisare, atsakinga už seksualiai

nepriimtino elgesio ir seksualinio smurto klausimus (11.15–12.00)

Komisaro pareigybė yra unikali pasaulyje. Komisarė pradėjo dirbti 2022 m. balandžio 5 d. Ši pareigybė buvo sukurta po to, kai paaiškėjo seksualinio priekabiavimo faktai populiarios olandų televizijos laidos užkulisiuose, todėl Vyriausybė nusprendė, kad reikia spręsti seksualiai agresyvaus elgesio ir seksualinio smurto problemą. Komisaro įgaliojimai apima patarimų dėl seksualiai agresyvaus elgesio, elgesio kodeksų ir standartų bei patikimų asmenų vaidmens teikimą gavus prašymą arba savo iniciatyva. Į komisaro patarimus atsižvelgiama rengiant nacionalinį veiksmų planą. Kelios ministerijos dalyvauja paramos veikloje, o programose dalyvauja mokyklos, sveikatos priežiūros, teisingumo sistemos ir daugelis kitų Nyderlandų organizacijų, sprendžiančių šią problemą.

Diskusijose daugiausia dėmesio skirta švietimo ir prevencijos politikai, „seksualiai nepriimtino elgesio“ apibrėžčiai, Stambulo konvencijai ir žodžio laisvės riboms.

Informacinis susirinkimas Eurojuste (13.00–14.00)

Delegacija susitiko su Eurojusto administracijos direktoriumi **Nicku Panagiotopoulos**, patarėja teismo bendradarbiavimo klausimais **Ioana Van Nieuwkerk** ir vyresniąja patarėja teismo bendradarbiavimo klausimais **Julieta Carmona-Bermejo**.

Jie pristatė Eurojusto įrodymų rinkimo priemones kaip tarpvalstybinio teismo bendradarbiavimo kovojant su prekyba žmonėmis priemones, įskaitant paramą kuriant ir užtikrinant jungtinių tyrimo grupių (JTG) veikimą, bendradarbiavimo ir (arba) koordinavimo trečiosiose šalyse ir su trečiosiomis šalimis, savitarpio teisinės pagalbos procesų palengvinimą, Europos tyrimo orderius (ETO) ir kitas teismines priemones, savalaikį Europos arešto orderių išdavimą ir (arba) vykdymą, jurisdikcijos kolizijų sprendimus, be kita ko, bendromis rekomendacijomis.

Agentūra nevykdo baudžiamojo persekiojimo, bet teikia paramą ir palengvina darbą naudodama šias priemones, finansinę pagalbą, dotacijas, logistinę paramą, įrangą ar grynuosius pinigus tyrimams atlikti, pagalbą rengiant teismo ekspertizes. Kalbant apie prekybą žmonėmis, į Eurojustą dažniausiai kreipiamasi dėl seksualinio išnaudojimo atvejų, taip pat dėl išnaudojimo darbe, priverstinio elgetavimo, smulkių nusikaltimų ar besilaukiančių moterų kūdikių pardavimo atvejų. Panašu, kad jungtinės tyrimo grupės (JTG) yra veiksmingiausia kovos su tarpvalstybine prekyba žmonėmis priemonė. Trečdalį Eurojustui perduotų prekybos žmonėmis bylų nagrinėja JTG.

Kalbant apie aukų teisių darbo grupę, Eurojustas prisidėjo prie galimo direktyvos persvarstymo poveikio vertinimo. Daugiausia dėmesio skiriama prekybos žmonėmis ir terorizmo aukoms, siekiant palengvinti jų tapatybės nustatymą, buvimo vietos nustatymą, gelbėjimą bei apsaugą ir įrodymų rinkimą.

Dėl padėties, susidariusios dėl karo Ukrainoje, pasiūlyta įsteigti 16 naujų etatų Eurojuste ir skirti 500 000 EUR papildomų lėšų JTG, kurios bus siunčiamos į Lenkiją, Ukrainą ir Lietuvą. Kalbant apie biudžetą, šiuo metu didžiausia problema yra žmogiškieji ištekliai: Agentūrai priskiriama naujų užduočių, o papildomų etatų – ne, taigi darbo krūvis didėja.

Kalbant apie EP rezoliuciją, kurioje prašoma paremti specialaus tarptautinio tribunolo dėl

Ukrainos įsteigimą, Eurojusto vaidmuo nėra aiškus. Dėl karo nusikaltimų įrodymų Agentūra gauna informaciją iš valstybių narių, atlieka analizę ir kryžminį įrodymų patikrinimą.

Susitikimas su Europolo vykdomojo direktoriaus pavaduotoju Jürgenu Ebneru ir ekspertais (14.30–16.00)

Europolo Valdymo direktorato vykdomojo direktoriaus pavaduotoją **Jürgena Ebnerą** lydėjo **Jari Liukku**, departamento vadovas, Europos kovos su sunkių formų ir organizuotu nusikalstamumu centras, ir **Nenandas Nača**, grupės vadovas.

Europolo atstovas pristatė agentūros įgaliojimus bei veiklą ir jos santykius su valstybėmis narėmis. Agentūros veiklos pagrindas yra analizė, kuri tampa vis svarbesnė policijos darbe: strateginė analizė – kokios grėsmės kyla dėl nusikalstamumo Europoje, operatyvinė analizė – parama valstybėms narėms didelių tyrimų, įtariamųjų suėmimo, finansinio turto konfiskavimo atvejais.

Kalbant apie paramą ES ir valstybėms narėms dėl karo Ukrainoje, agentūra dalyvauja atliekant grėsmių vertinimus, remia valstybių narių tyrimus, siunčia savo pareigūnus į atitinkamas Ukrainos kaimynines šalis, tiria galimus karo nusikaltimus. Ji turi tam reikalingą kompetenciją ir priemones nuo 2017 m. Šiuo klausimu Europolas bendradarbiauja su Eurojustu ir Lenkijos bei Lietuvos valdžios institucijomis.

33 proc. Europolo darbuotojų sudaro moterys, o šiam santykiui įtakos turi policijos pareigūnų įdarbinimas valstybėse narėse. Kalbant apie organizuotą nusikalstamumą, susijusį su prekyba žmonėmis, pasakytina, kad prekyba žmonėmis užsiima įvairių rūšių nusikaltimus vykdančios grupuotės. ES kovos su sunkių formų ir organizuotu nusikalstamumu centras (ESOCC) teikia operatyvinę paramą (24/7) valstybėms narėms. Europolas turi nustatyti savo paramos prioritetus. Kalbant apie tolesnius veiksmus, Europolas ragina įgyvendinti ES kovos su organizuotu nusikalstamumu strategijas ir pradėti praktinę EMPACT veiklą 2022–2025 m. valstybėse narėse. Turėtų būti plėtojami didesni pajėgumai, kad būtų galima geriau išaiškinti prekybos žmonėmis atvejus, vykdyti jų prevenciją ir nustatyti aukų tapatybę, glaudžiau bendradarbiauti su privačiuoju sektoriumi ir NVO, keistis informacija ir bendrai apdoroti didelius duomenų rinkinius bendroje Europolo platformoje.

Susitikimas su Nyderlandų Karalystės Generalinių Luomų Teisingumo ir saugumo komiteto nariais (16.45–18.30)

Senato Teisingumo ir saugumo komiteto pirmininkę **Margreet de Boer** (Žaliųjų kairiųjų frakcija) lydėjo kolegos senatoriai **Petra Stienen** (D66 frakcija), **Loekas van Wely** (frakcija „Nanninga“) ir **Mirjam de Blécourt-Wouterse** (VVD).

Po trumpų įžanginių pastabų prasidėjo laisvos diskusijos šiais klausimais: naujas Nyderlandų pasiūlymo dėl seksualinių paslaugų teikimo projektas, dėl kurio pasiektas platus politinis ir visuomenės sutarimas, baudmės sąmoningai prekybos žmonėmis aukomis besinaudojantiems asmenims, Stambulo konvencijos nuostatos, kaip užtikrinti sanitarines sąlygas, reprodukcinės sveikatos priežiūros paslaugas, kompleksiskumas, socialinė įtrauktis ir darbo vietos Ukrainos pabėgėliams, seksualinių paslaugų teikėjų sveikatos draudimas.

2022 m. gegužės 25 d., trečiadienis – vizitas į prieglaudą „de Gantel“ (SHOP) (9.30–10.45)

Prieglaudos vadovė **Jasmijn Zijverdern** ir socialinė darbuotoja **Jessica** pristatė šioje prieglaudoje teikiamas paslaugas, savo patirtį, kasdienį darbą ir nuomones šiais klausimais.

Prieglaudoje visą parą kasdien (24/7) gali lankytis (buvę) seksualinių paslaugų teikėjai ir prekybos žmonėmis aukos, įskaitant klientus su kontraindikacijomis (pavyzdžiui, priklausomybe nuo narkotinių medžiagų ar intelekto negalia), taip pat rengiami seminarai ir mokymai, skirti savarankiškumui didinti. SHOP sudaro 6 tarpdisciplininės grupės, 40 žmonių, 3 priežiūros koordinatoriai, 3 vietovėse.

Diskusijos tęsėsi klausimų ir atsakymų sesija apie tai, kaip organizuojamas priežiūros koordinavimas siekiant padėti aukoms, priimti jas prieglaudose, suteikti teisinę pagalbą, palengvinti policijos bendradarbiavimą ir suteikti psichosocialinę, praktinę pagalbą bei „pasitraukimo programą“, padedančią susirasti darbą. SHOP padeda seksualinio išnaudojimo, priverčiamojo darbo ir nusikaltėlių tinklų aukoms.

Vizitas ir informacinis susirinkimas Tarptautiniame baudžiamajame teisme (11.30–12.45)

Delegaciją priėmė tyrimų koordinatore ir prokurore **Cristina Ribeiro**.

Savo įžanginiame pristatyme ji paaiškino, kad Teismas nenagrinėja seksualinio išnaudojimo ar prekybos žmonėmis nusikaltimų *per se*. Teismo teisinėje sistemoje pripažįstama, kad sąvoka „prekyba žmonėmis“ – kartu su naudojimosi galia, susijusia su asmens nuosavybės teise, – gali apibūdinti atitinkamą elgesį, kuriuo grindžiamas bendras pavergimo ir seksualinės vergovės nusikaltimų požymis. Teismas taip pat gali patraukti baudžiamojon atsakomybėn už seksualinę prievartą, seksualinį pavergimą, priverstinę santuoką ir nėštumą kaip už karo nusikaltimus ar nusikaltimus žmoniškumui, ir tai sėkmingai darė. Atlikdamas tyrimą TBT bendradarbiauja ir palaiko dialogą su nacionalinėmis valdžios institucijomis, bendruomene, gydytojais, socialiniais lyderiais, NVO, kad nustatytų aukas ir užmegztų su jomis ryšį.

TBT yra specialūs tyrėjai. Atliekant apklausas pirmiausia liudytojus įvertina psichologas, po to – kiti specialistai. Numatytos procesinės apsaugos priemonės, kad liudytojų atvaizdas ir tapatybė būtų apsaugoti nuo visuomenės.

Prokurore pabrėžė, kad, kaip matyti iš ankstesnių TBT sprendimų, vienas iš pagrindinių sėkmingo baudžiamojo persekiojimo dėl išžaginimo kaip karo ginklo ir seksualinės prievartos konflikto metu sunkumų yra vadovavimo grandinės ir vado atsakomybės už karių veiksmus nustatymas.

Diskusijos tęsėsi klausimų ir atsakymų sesija, kurioje buvo aptartas skirtumas tarp krizės ir karo, bendradarbiavimas su Eurojustu vykdant baudžiamąjį persekiojimą dėl karo nusikaltimų Ukrainoje, būtinas karo nusikaltimų įrodymų standartus ir tarptautinio tyrimo standartų poreikį.

Išvada

Misijos metu Parlamento nariai gavo labai naudingos ir išsamios informacijos apie praktinę Nyderlandų patirtį prekybos žmonėmis prevencijos ir kovos su ja srityje. Taip pat buvo nagrinėjami Europos ir tarptautinio lygmens aspektai, Europos agentūrų ir Tarptautinio

baudžiamojo teismo vykdomos misijos ir naudojamos priemonės, ypač atsižvelgiant į naujus pavojus ir poreikius, susijusius su iš Ukrainos bėgančių moterų ir vaikų buvimo vieta, tapatybės nustatymu, prevencija ir apsauga. Ši misija ir visi susitikimai labai prisidėjo prie Europos Parlamento darbo prekybos žmonėmis ir kitose srityse.